

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Boico Victor

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare, declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Trupelor Feroviare a Departamentului de reconstrucție militară nr. 6 din 04 august 1945, în cauza penală privindu-i pe

Tricolet Matvei Xxxxx, născut în anul xxxxx, în satul Xxxxx raionul Xxxxx, Xxxxx;

Perțac Piotr Xxxxx, născut în anul xxxxx, în satul Xxxxx, raionul Xxxxx, Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

de la: 20 octombrie 2019 - 24 noiembrie 2020

în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Trupelor Feroviare a Departamentului de reconstrucție militară nr. 6 din 04 august 1945, Tricolet Matvei Xxxxx și Perțac Piotr Xxxxx au fost condamnați în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, la câte 7 ani munci silnice, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii personale, fiecare.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Tricolet Matvei Xxxxx și Perțac Piotr Xxxxx au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul că, efectuând serviciul militar în rândurile Armatei Roșii, au făcut agitație antisovietică, au calomniat poporul sovietic și Armata Roșie.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Perțac Piotr a declarat, că în timp ce se aflau în ospeție la Tricolet Matvei, ultimul a făcut mențiuni cu privire la faptul că, în colhozuri se locuiește greu. După război colhozuri nu vor mai fi, și că în Belorusia oamenii dețin 20-25 hectare de pământ per-persoană, ceea ce e mai benefic decât în Basarabia. A menționat că, ce este scris în Biblie, totul se va îndeplini. Totodată, inculpatul Perțac Piotr susținea declarațiile lui Tricolet Matvei, iar Perțac Piotr a mai afirmat, că după război situația în URSS se va modifica.

Inculpatul Tricolet Matvei a declarat că, în timp ce se adunau cu mai mulți colegi a declarat precum că, în Belorusia se trăiește mai bine decât în Basarabia. Oamenii au mai mult pământ. Când discuțiile ajungeau la colhozuri, acesta menționa că oamenii în colhozuri nu muncesc, dar se chinuie și că ceea ce este scris în Biblie, totul se va îndeplini.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Perțac Piotr și Tricolet Matvei, pe motiv că la materialele dosarului nu se conțin probe pentru calificarea acțiunilor inculpaților în baza art.54-10 alin.(2) din Codul penal al RSSU - *propaganda sau agitația, ce conține chemare la răsturnarea/ slăbirea puterii sovietice sau săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare sau fabricarea fie răspîndirea literaturii cu același conținut*, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpații, prin acțiunile sale, au prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS.

Sentința de condamnare în privința lui Tricolet Matvei și Perțac Piotr a fost pronunțată fără a fi luate în calcul declarațiile inculpaților, precum și ale martorilor.

Din relatările inculpaților și ale martorilor, conchide că Tricolet Matvei și Perțac Piotr nu puteau fi acuzați și cu atât mai mult condamnați pentru simpla exprimare a opiniei față de calitatea vieții în URSS și alte țări, precum și realitățile zilelor de atunci.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Perțac Piotr și Tricolet Matvei, pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Perțac Piotr și Tricolet Matvei în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpații Perțac Piotr și Tricolet Matvei în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitați.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru *"răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească"*

În temeiul celor constatate și prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Perțac Piotr și Tricolet Matvei, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al R.S.S.Ucrainene, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnaților.

Ținând cont de cele menționate supra, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare declarat este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al Trupelor Feroviare a Departamentului de reconstrucție militară nr. 6 din 04 august 1945, în privința condamnării lui **Tricolet Matvei Xxxxx** și **Perțac Piotr Xxxxx**, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora în fața societății, și reintegrarea în drepturi în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 24 noiembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor

Judecător

Guzun Ion